

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

UNIVERSITAS
OSTRAVIENSIS

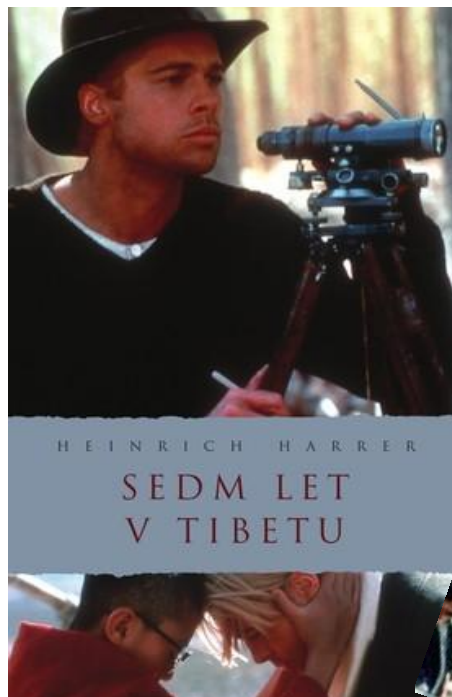
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Literatura nejen na stříbrném plátně

Jaroslav David
Jana Davidová Glogarová
www.osu.cz

Otázky před cestou

- Mohou filmové a televizní adaptace literatury pomoci, nebo naopak mohou odradit od čtení?

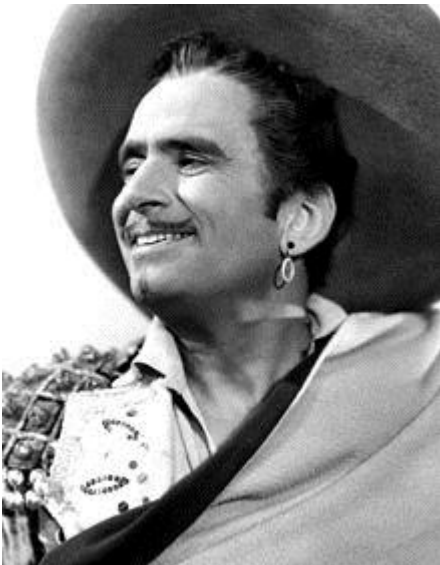

Otázky před cestou

- **Jaké jsou důvody, proč se filmaři k literatuře tak často uchylují?**
- **Které filmové adaptace české literatury se z vašeho pohledu nejvíce povedly? Které vůbec ne? Moc ne?**
- **Je nějaké české literární dílo, které ještě filmaři neobjevili, a podle vás je to škoda?**

Český film a literatura

- český film je spojen s literaturou

*„...A Faibanks chytá do lasa
co padne do cesty
Apollinaira Picassa
mé svůdné fantasty*

*A Chaplin veze milé dar
na motocyklu
zrcadlo hvězdu kaviár
vše co je k jídlu...“*

(Vítězslav Nezval, Podivuhodný kouzelník)

Český film a literatura

- scénáristika jako obor filmařského řemesla se vyděluje až ve 20. letech 20. století
- vazba na literaturu je silná v 60. letech 20. století (témata, autoři)

Film a literatura – základní pojmy

TYPY POSTUPŮ (>Slovník pojmů<)

- remake
- adaptace
- na motivy
- předloha
- prequel

Film a literatura – základní pojmy

SLOVNÍK POJMŮ

prequel

Označení pro umělecké dílo, jehož děj předchází ději dříve uveřejněného díla. Dějově tak nenavazuje, ale objasňuje či dovysvětluje předcházející „epizodu“. Jde o anglický neologismus složený z předpony pre- („před“-) a části slova sequel („pokračování“). Tento postup vyprávění se používá ve filmech, televizních seriálech, literatuře nebo počítačových hrách.

Např. **Hvězdné války I–III; Ed Falco – The Family Corleone (2012); Karel Vaněk – pokračování Osudů dobrého vojáka Švejka; Tři mušketýři po...**

remake

Český výraz je předělání, přepracování, předělávka. Jde o nové zpracování staršího uměleckého nebo jiného díla, nejčastěji filmu.

Např. **Hlídač č. 47, Taková normální rodinka**

na motivy

Zpracování, které si vybírá jen některá témata, postavy nebo zápletky z literární předlohy.

Např. **básnická skladba Máj >>> film Máj (F. A. Brabec, 2008)**

adaptace

Převedení literárního textu do filmové nebo televizní podoby.

Např. **Nerudovy Povídky malostranské >>> film Týden v tichém domě (Jiří Krejčík)**

předloha

Literární text (román, povídka, divadelní hra) podle níž vznikl film.

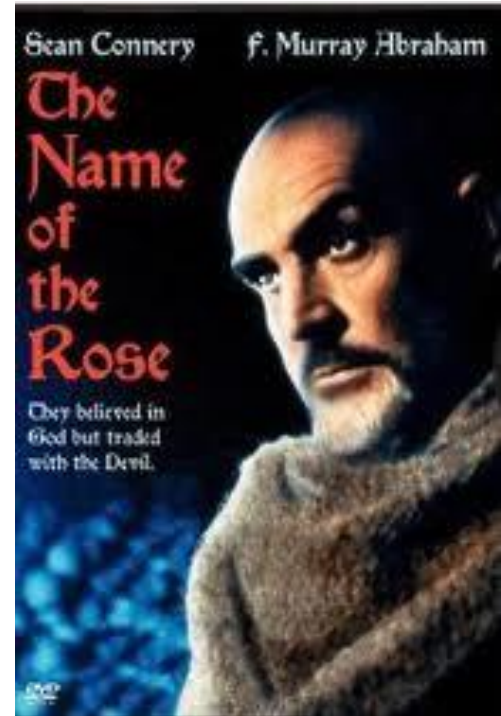
Např. **Nerudovy Povídky malostranské**

Aspekty přepisu literárního díla

- kvalitativní – adaptace, interpretace, rezignace
- kvantitativní – věrný přepis, na motivy, volně,
odkazy k literárnímu dílu
- realizační – výtvarný, hudební, stříhový, kostýmní, režijní

>Úkol 1<

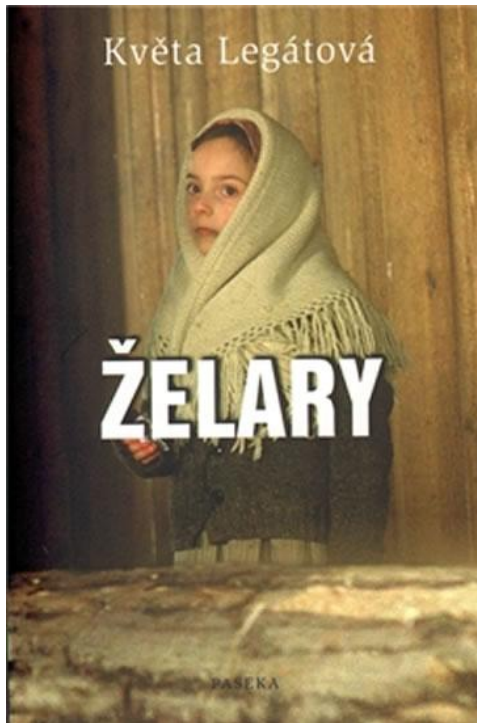
Úkol 1

Úkol 1

Úkol 1

Kvalitativní přepis

- **ADAPTACE** = využití literární předlohy; převod jazykových, kompozičních a významových složek do podoby audiovizuálního díla

Měsíc nad řekou (1953, Václav Krška)

Kladivo na čarodějnice (1968, Otakar Vávra)

- **interpretace**

Bílá nemoc (1937, Hugo Haas)

- **rezignace**

Žert (1968, Jaromil Jireš)

Jméno růže (1986, Jean-Jacques Annaud)

Kvantitativní přepis

- věrný přepis

Rozmarné léto (1967, Jiří Menzel)

Filosofská historie (1937, Otakar Vávra)

Proti všem (1957, Otakar Vávra)

- na motivy

Zapomenuté světlo (1996, Vladimír Michálek)

Requiem pro panenku (1991, Filip Renč)

- volně

Babička (1971, Antonín Moskalyk)

adaptace *Babičky*

- odkazy, např. titul *Návrat idiota*, *Amerika*, *Zapomenuté světlo*

Realizační přepis

- **výtvarný**

Vynález zkázy (1958, Karel Zeman)

Marketa Lazarová (1967, František Vlácil)

Valerie a týden divů (1970, Jaromil Jireš)

Krvavý román (1993, Jaroslav Brabec)

Kytice (2000, F. A. Brabec)

- **hudební**

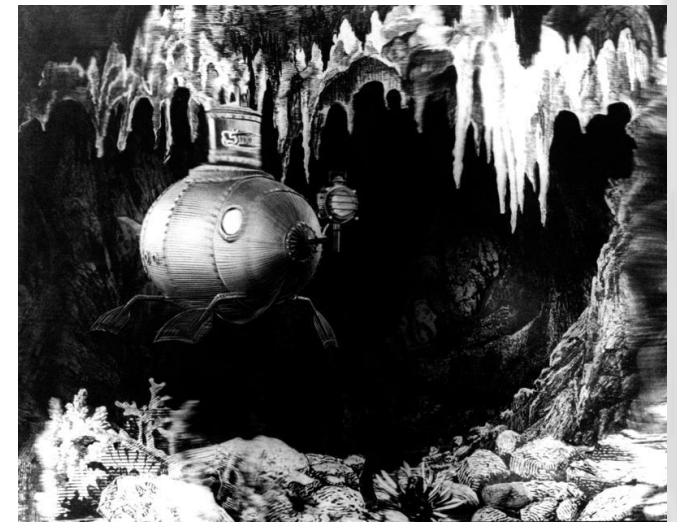
Šakalí léta (1994, Jan Hřebejk)

- **stříhový**

Jánošík (1935, Martin Frič)

- **herecký**

Fany (1995, Karel Kachyňa)

Úkol 2

Ad A)

from the Paramount Picture *BREAKFAST AT TIFFANY'S*

Moon River

For SATB divisi voices, a cappella
Performance Time: Approx. 2:40

Arranged by **STEVE ZEGREE** Words by **JOHNNY MERCER**
Music by **HENRY MANCINI**

Freely, with great expression

Soprano
Alto

Tenor
Bass

Do do do do do do do.

Do do do do do do do.

Do do do do do do do.

Do do do do do do do.

5 Moon riv - er wid - er than a mile, I'm

do do do do do do do.

Do do do do. Old

cross - ing you in style some day. do. } Old

Do do. Old

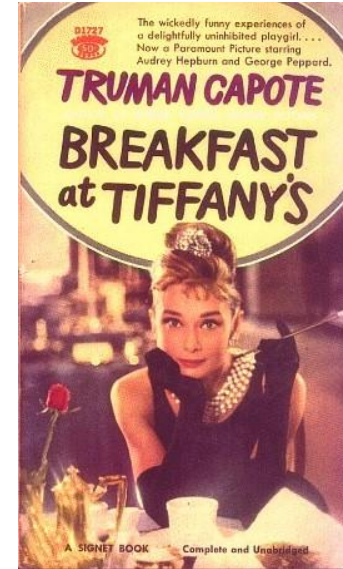
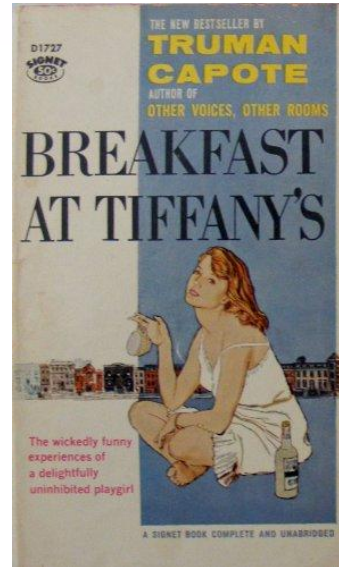
13 Unis.

dream mak - er, you heart break - er, Where

Unis.

Copyright © 1961 (Renewed 1989) by Famous Music Corporation
This arrangement Copyright © 2003 by Famous Music Corporation
International Copyright Secured All Rights Reserved

DO NOT PHOTOCOPY

Ad B)

Ad C)

Ad D)

Ad E)

Úkol 3

Autor a žánr díla ???

Okolnosti vzniku ???

Premiéra ???

Téma ???

Hlavní postava a její rysy ???

Úkol 3

Autor a žánr díla **Karel Čapek, Bílá nemoc, divadelní hra**

Okolnosti vzniku **námět Jiřího Foustky již z 20. let**

Premiéra **1937**

Téma **fašismus = nemoc („jsi bílý jako křída“), obrana demokracie**

Hlavní postava a její rysy **doktor Galén**

Film-premiéra **1937**

Režie **Hugo Haas**

Slovníková hesla

TÉMATA

Michal Viewegh – film Román pro ženy

Karel Čapek – film Bílá nemoc

Filmové adaptace Babičky Boženy Němcové

Jan Drda – Němá barikáda ve filmu

STRUKTURA HESLA

-15–20 řádků

- předloha: název, autor, rok, žánr
- adaptace: režisér, rok, herci a postavy, žánr, odlišnosti od předlohy (postavy, zpracování, důraz na určitou složku)

!!! Odkazy na Wikipedii, www.csfd.cz

498 11.175 130

The End

500

A film strip with sprocket holes at the top and bottom. The central frame is black with the words "The End" written in a white, elegant cursive font. The text has a slight 3D effect with a shadow. Above the sprocket holes, there are some faint markings: "498 11.175" in red and "130" in yellow. Below the sprocket holes, there are some faint markings: "500" in yellow and "500" in white.